

Renor

KOy Lahden
Liesitehdas /
Liesitehdas
Pelastussuunnitelma

KOy Lahden Liesitehdas / Liesitehdas pelastussuunnitelma

Laadittu 14.12.2015

Laatija Joachim Miinalainen

Viimeksi päivitetty 28.2.2024

Päivittäjä Timo Sinelampi

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen Pelsu Pelastussuunnitelma -palvelua.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 45 sivua.

Sisällys

1	Vastuut ja velvoitteet	5
2	Kohteen perustiedot	7
2.1	Perustiedot	7
2.2	Muut tiedot	7
3	Turvallisuushenkilöstön tehtävät	10
4	Organisaatio	11
4.1	Kiinteistön turvallisuushenkilöt	11
4.2	Kiinteistön tärkeät numerot	11
4.3	Muut tärkeät numerot	12
4.1	Järjestelmien ylläpito	13
5	Riskit	14
5.1	Tapaturmat	14
5.2	Tulipalovaarat	15
5.3	Vesivahingot	17
5.4	Sairauskohtaukset	18
5.5	Säteily- tai kaasuvaara	19
5.6	Myrskyvauriot	19
5.7	Rikollinen toiminta	20
6	Turvallisuusjärjestelyt	21
6.1	Toimitilaturvallisuus	21
6.2	Sammutuskalusto	22
6.3	Suojelumallit	22
6.4	Turvalaitteet	22
6.5	Ensiapu	25
6.6	Paloturvallisuus	25
6.7	Poistumisjärjestelyt	28
6.8	Jälkivahinkojen torjunta	29
6.9	Sähköpaloturvallisuus	30
7	Toimintaohjeita	31
7.1	Turvallisuusorganisaatio	31
7.2	Avun hälyttäminen	31
7.3	Sairauskohtaus tai tapaturma	32
7.4	Tulipalo	33
7.5	Tulipalo – toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt	33
7.6	Toiminta palohälytystilanteessa	34
7.7	Toiminta kokoontumispaikalla	34
7.8	Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	36
7.9	Vesivahinko	36

7.10	Väkivallan uhatessa	36
7.11	Pommiuhka	37
7.12	Yleinen vaaramerkki	38
7.13	Sähkökatkot	39
8	Väestönsuojelu	40
9	Irtaimiston säilytys	41
10	Liitteet	41
Liite A	Liiketilän haltijan velvollisuudet	42
Liite B	Alkusammuttimien käyttöohjeet	43
B.1	Sammuttimet	43
B.2	Sammutuspeitteet	43
B.3	Pikapaloposti	43
Liite C	Auton lämmitysjohdot	44
Liite D	Avainturvallisuus	45

1 Vastuut ja velvoitteet

Pelastussuunnitelma on

- perehdytettävä kiinteistön kaikille toimijoille, aina myös uusille
- tarkoitettu kiinteistön käyttäjille ohjeeksi päivittäiseen toimintaan
- pidettävä ajan tasalla ja muutoksista on tiedotettava toimijoille

Jokaisen kiinteistössä toimivan on

- osattava tehdä hätäilmoitus
- tunnettava pelastussuunnitelman sisältö pääpiirteissään
- osattava toimia onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteissa
- ilmoitettava havaitsemistaan riskitekijöistä kiinteistön edustajalle
- noudatettava turvallisia työtapoja
- tiedettävä poistumisreitit ja kokoontumispaikka
- tiedettävä alkusammutusvälineiden ja ensiaputarvikkeiden sijainti ja osattava käyttää niitä oikein

– Työsuojelu

- Jokainen kiinteistössä vuokralla oleva yritys on velvollinen huolehtimaan työturvallisuuslain mukaisesta työsuojelutoiminnasta

– Työturvallisuus

- Työntekijöille tulee antaa tarpeelliset ohjeet laitteiden ja välineiden käytöstä sekä toimintaohjeet onnettomuuksien varalle

– Suunnitteluvelvollisuus

- Mikäli vuokralaisella on tiloissaan toimintaa, joka vaatii erillistä pelastus- tai turvallisuussuunnittelua (esim. ravintola), on vuokralaisen velvollisuus huolehtia siitä, että velvoitteet tulevat täytetyksi

– Tietoturvallisuus

- Jokainen vuokralla oleva yritys tai toimija on itse velvollinen huolehtimaan yrityksen tietoturvallisuudesta

– Vuokralaisen ilmoitusvelvollisuus

- Vuokralla olevan yrityksen tulee ilmoittaa kiinteistön turvallisuusvastaavalle tai johdolle kiinteistön turvallisuutta vaarantavista tekijöistä

– Vuokranantajan ilmoitusvelvollisuus

- Vuokranantaja on velvollinen ilmoittamaan vuokralaisille kiinteistön pelastustoimintaan ja turvallisuuteen vaikuttavista muutoksista

– Toimintavelvollisuus

- Jokainen, joka huomaa tai saa tietää tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen tai uhkaavan eikä voi heti sammuttaa paloa tai torjua vaaraa, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä vaarassa oleville, tekemään hätäilmoituksen sekä ryhty-

mään kykynsä mukaan pelastustoimintaan

2 Kohteen perustiedot

2.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	KOy Lahden Liesitehdas / Liesitehdas
Kiinteistön kutsumanimi	Liesitehdas
Kiinteistön osoite	Iso-Paavolankatu 2 15100 LAHTI
Rakennusten määrä	1
Kiinteistön omistaja	Renor Oy puh. 020 7220800
Rakentamisvuosi	1989
Pinta-ala	19 390 m ²
Kerrokset	3
Paloluokka	P1
Rakennusmateriaali	Teräsbetoni
Käyttötarkoitus	Toimisto, Varasto, Toimitila

Kohdepiirros löytyy suunnitelman liitteistä.

2.2 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Päijät-Häme. Pelastuslaitoksen arvioitu saapumisaika kohteeseen on n. 10 minuuttia.

Paloilmoittimen hoitaja	Antti Laakso Are Oy puh. 040 3006017
Paloilmoittimen keskuksen sijainti	Lastauslaiturin kulmauksen sisäänkäynnillä pohjoissivu 1.krs
Kiinteistönhoito	Are Oy puh. 020 5305700 päivystys 020 5305700
Vesiyhtiö	Lahti Aqua Oy puh. 03 851590 päivystys 0800 30808
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	Avarn Security päivystys puh. 010 6202000
Kiinteistön vakuutusyhtiö	If puh. 010 191919 http://www.if.fi
Kiinteistönomistajan vakuutusyhtiö	If puh. 010 191919 http://www.if.fi
Kokoontumispaikka	Rakennuksen pohjoispuolen piha-alue
Varakokoontumispaikka	Ilmoitetaan tarvittaessa
Putkilukko	alueella
Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Veden pääsulku	1 kpl - kellarissa teknisessä tilassa (eteläsivu)
Lämmönjakohuone	1 kpl - kellarissa teknisessä tilassa (eteläsivu)
Sähköpääkeskus	Muuntamo + spk (kellarissa eteläsivu) Muuntamo Lahti Energian hallinnassa.

Muuntamon sijainti	kellari eteläsivu
Kaasusulku	1.krs (luoteiskulma) Maakaasu ei ole enää kiinteistössä käytössä.
Ilmanvaihtokone	8 kpl eri puolilla kiinteistöä
Ilmanvaihdon hätä-seis	iv-konehuoneissa

3 Turvallisuushenkilöstön tehtävät

TURVALLISUUSVASTAAVA

- tiedottaa kiinteistön käyttäjiä turvallisuusasioissa
- luo perusteet kiinteistön turvallisuustoiminnalle
- osallistuu kiinteistössä tehtäviin palotarkastuksiin mahdollisuuksien mukaan

TURVALLISUUSVALVOJAT

- pyrkivät arjen askareiden ohessa edistämään turvallisuuskulttuuria kiinteistössä
- osallistuvat aktiivisesti turvallisuuskoulutuksiin ja ylläpitävät turvallisuusosaamistaan
- valvovat ja esittävät korjausehdotuksia kiinteistön turvallisuudesta turvallisuusvastaavalle
- suorittavat omien vastuualueittensa turvallisuustarkastuksen kahdesti vuodessa ja raportoi-
vat sähköisesti turvallisuusvastaavalle

VARTIOIMISLIIKE

- vastaa kohteen turvallisuusvalvonnasta
- pyrkii toiminnallaan ennaltaehkäisemään kiinteistöön kohdistuvia rikoksia

VÄESTÖSUOJAN HOITAJA

- vastaa siitä, että suoja on käytettävissä 72 tunnissa viranomais määräyksestä
- tarkastaa väestönsuojan toimintakunnon kerran vuodessa
- väestönsuojan varusteiden ylläpito

KIINTEISTÖHUOLTO

- huolehtii kiinteistötekniikasta ja – huolloista
- vastaa piha-alueiden siisteydestä ja (talvi)kunnossapidosta
- suorittaa toimenpiteet vaaran estämiseksi

4 Organisaatio

Kiinteistöjohtaja

Simo Niemelä
Renor Oy
puh. 040 8691096
simo.niemela@renor.fi

Huoltomies

Otto Leinonen
Are Oy
puh. 050 5662233
otto.leinonen@are.fi

4.1 Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Turvallisuusvastaava

Simo Niemelä
Renor Oy
puh. 040 8691096
simo.niemela@renor.fi

Turvallisuusvastaavan varahenkilö

Timo Sinelampi
Renor Oy
puh. 044 4343844
timo.sinelampi@renor.fi

Sähkölaitteiston käytön johtaja

Kari Ala-Röyskö
puh. 040 7780671

4.2 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Huoltoyhtiö	Are Oy	020 5305700	020 5305700
Hissihuolto	KONE Hissit Oy		0800 15063
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	Avarn Security		010 6202000

Huolto

	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysajat
Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä: Hoitaja	Antti Laakso	040 3006017	
Huoltopäivystys	Are Oy	020 5305700	Arkisin 15.30-7.00 sekä viikonloppuisin
Poistumisopastus: Huoltohenkilö	Nico Saastamoinen	040 3006585	
Savunpoistolaitteisto: Huoltohenkilö	Antti Laakso	040 3006017	

4.3 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

4.1 Järjestelmien ylläpito

Järjestelmä tai toiminto	Toimenpide	Toimenpiteen suoritusväli
Pelastussuunnitelma	Päivitys	Ylläpidetään ajantasaisena ja tarkastetaan kerran vuodessa
Paloilmoitinjärjestelmä	Kuukausikokeilu	Kerran kuukaudessa
	Määräaikaistarkastus	3 vuoden välein
Kohdekortti	Päivitys	Kerran vuodessa tai tarpeen mukaan
Sprinklerjärjestelmä	Toimintakunnon tarkastus	
	Määräaikaistarkastus	2 vuoden välein
Kaasusammutusjärjestelmä	Kuukausitarkastus	Kerran kuukaudessa
	Huolto	Kerran vuodessa
Alkusammuttimet	Määräaikaistarkastus	2 vuoden välein (sisätilat), 1 vuoden välein (ulkotilat)
Pikapalopostit	Toimintakunnon tarkastus	1 vuoden välein
	Huolto	5 vuoden välein
Turva- ja merkkivalaistus	Toimintakunnon tarkastus	Kerran kuukaudessa
	Huolto ja ylläpito	Kerran vuodessa
Savunpoistoluukut	Toimintakunnon tarkastus	Kaksi kertaa vuodessa
Lukitus	Huolto ja ylläpito	Tarvittaessa
Hissit	Huolto ja ylläpito	2 vuoden välein
IV-laitteisto ja -kanavat	Puhdistus	Erityiskohteissa vuoden välein (esim. rasvakanavat)

5 Riskit

Turvallisuuden näkökulmasta riski tarkoittaa onnettomuuden todennäköisyyden ja seurausten yhdistelmää. Tärkeä osa turvallista kiinteistöä on turvallisuusriskien tunnistaminen ja niiden seurausten arviointi. Seuraavilla sivuilla on tunnistettu riskit, jotka kohdistuvat ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön. Tunnistettuihin riskeihin on laadittu toimenpide-ehdotukset, joilla riskejä voidaan poistaa, vähentää ja hallita. Vain tunnistettua riskiä voidaan hallita.

Kiinteistöön ja henkilöihin kohdistuvat riskiluokat:

- Tapaturmat
- Tulipalovaarat
- Vesivahingot
- Sairauskohtaukset
- Säteily- tai kaasuvaara
- Myrskyvauriot
- Murrot, ilkivalta yms.

5.1 Tapaturmat

Riskit

- kaatuminen
- liukastuminen
- kompastuminen
- lumen tai jään tippuminen ihmisen päälle
- liikenneonnettomuus
- sähköisku
- viiltohaava
- työvälineiden aiheuttama vamma
- pelastustiellä esteitä

Seuraukset

- omaisuusvahingot
- henkilövahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Lumen ja jään kerääntymistä katoilla on seurattava talvisin.
 - Vaaranpaikoista tulee ilmoittaa välittömästi kiinteistöhuoltoyhtiölle.
 - Vaaratilanteissa kulku tai pysäköiminen tulee estää lumen tai jään putoamisvaara-alueilla.

eelle.

- Piha-alue pidetään siistinä ja kunnossa.
 - Talvikunnossapidosta huolehditaan.
- Läheltä piti -tilanteisiin puututaan viivytyksettä. Läheltä piti -tilanteet tutkitaan ja tehdään tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tapahtumien varalle ja niiden estämiseksi.
- Ensiaputarvikkeita on hankittu ja niitä uusitaan säännöllisesti.
- Yleisiin ensiapuohjeisiin tulee jokaisen tutustua.
- Käytön johtaja huolehtii siitä, että sähkölaitteiston käytössä ja huollossa noudatetaan sähkö-turvallisuuslakia sekä sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä.
- Käytön johtaja huolehtii siitä, että käyttötöitä tekevät henkilöt ovat ammattitaitoisia ja riittävästi opastetut tehtäviinsä.

5.2 Tulipalovaarat

Riskit

- Ihmisen toiminta
 - huolimaton tupakointi
 - tavaroiden säilyttäminen kulkukäytävillä
 - tavaroiden säilyttäminen porraskäytävissä
 - palo-ovet auki
 - sähkölaitteiden päälle unohtuminen
- Sähkölaitteet
 - oikosulut
 - rikkinäiset sähkölaitteet
 - siivouskoneen latauspaikka
 - trukin latauspiste
- Tuhopoltto
- Turvallisuusjärjestelyt
 - paloilmoitinlaitteen vika
 - sammuttimien tarkastus tekemättä
 - palopostien huolto tekemättä
 - merkkivalokeskuksen huollon puute
 - pelastustiellä esteitä
- Muut

Palovaarallisia kohteita ovat muun muassa tekniset tilat ja muut vastaavat kiinteistön tilat.

Seuraukset

- omaisuusvahingot
- savuvahingot
- henkilövahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Ihmisen toiminta
 - Suoritetaan vuosittain omatoimiset palotarkastukset kiinteistössä.
 - Poistumisturvallisuudesta on huolehdittava:
 - henkilökunta pitää poistumistiet vapaina.
 - aktiivinen puuttuminen epäkohtiin.
 - Pelastussuunnitelma pidetään ajan tasalla ja siihen perehdytään.
- Sähkölaitteet
 - Sähkökorjaukset ja asennukset teetetään TUKES:in rekisteristä löytyvällä ammattilaisella.
- Urakoitsijalla on oltava riittävät asennusoikeudet ja hänellä on oltava kokemusta vastaavista töistä.
 - Sähköpääkeskukset on merkitty ja niiden edustoilla ei säilytetä tavaraa.
 - Latauspaikalla tulee olla otettu huomioon räjähdys- ja palovaaran torjunta.
 - Liesitasoa ei saa käyttää erilaisten tavaroiden säilytysalustana.
- Tuhopoltto
 - Ylimääräistä palokuormaa ei kasata.
- Turvallisuusjärjestelyt
 - Kiinteistössä on savunpoistolaitteisto, jolle suoritetaan tarkastukset, huolto ja koestus laitteen valmistajan huolto-ohjelman mukaisesti.
 - Kohteessa on automaattinen paloilmoitinjärjestelmä.
 - Kohteessa on sprinklerijärjestelmä.
 - Paloilmoitinlaitteistojen testit ja huoltotyöt suoritetaan huolto-ohjelman mukaisesti.
 - Kiinteistössä on alkusammutusvälineet.
 - Alkusammutuskalusto tarkastetaan määräysten mukaan.
 - Poistumistiet on merkitty opastein.
 - Tulitöiden vastuuhenkilöt on määritelty.
- Muut
 - Kiinteistössä ei saa säilyttää palavia aineita kellareissa. Palavat aineet tulee säilyttää niille tarkoitettussa paikassa.
- Ilmanvaihto ja nuohous
 - Erikoiskohteiden säännöllinen nuohous

5.3 Vesivahingot

Riskit

- Ympäristö
 - tulva
 - rankkasade
- Rakenteet
 - rakenteiden vesitiiviiden pettäminen
 - rakentamis- ja materiaalivirheistä johtuva tapaturma
 - putkirikko
- Laitteet
 - pesukoneiden ja kylmäkoneiden rikkoontuminen
 - sprinklerin laukeaminen

Seuraukset

- omaisuusvahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Rakenteet
 - LVI-työt, -tarkastukset ja -asennukset teetetään vain ammattilaisella.
 - LVI-urakoitsijalla tulee olla riittävät asennusoikeudet ja urakoitsijan täytyy olla toteuttanut vastaavanlaisia töitä aiemmin.
 - Putkistojen kuntoarvio suoritetaan säännöllisesti.
 - Katolta ja ränneistä tulee poistaa lehdet ja roskat.
- Laitteet
 - Kiinteistössä on LVI-hälytysjärjestelmä.
 - Kodinkoneiden valvotun käytön ja kunnossapidon tärkeyden korostaminen.
 - Pesukoneen ja astianpesukoneen suodattimet ja nukkasihdi on puhdistettava säännöllisesti.
 - Jääkaapin takaosa on imuroitava kerran vuodessa. Tässä yhteydessä tarkastetaan silmämääräisesti jääkaapin kunto myös kompressorin ja valuma-astian osalta.

5.4 Sairauskohtaukset

Riskit

- sydäninfarkti
- diabeettinen sokki
- aivoinfarkti
- aivoverenvuoto
- epilepsia
- pyörtyminen
- pelastustiellä esteitä

Seuraukset

- henkilövahingot
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Avun saannin nopeuden takaaminen kiinteistön alueella.
 - Kiinteistön pelastustiet on merkitty ja ne pidetään vapaana.
- Pelastussuunnitelman liitteenä oleviin ensiapuohjeisiin tutustutaan ja ensiapua harjoitellaan.
- Ensiaputarvikkeita on hankittu ja niitä uusitaan säännöllisesti.
- Ambulanssin opastus on järjestetty ja ohjeistettu henkilökunnalle.
- Pelastusajoneuvojen pysäköiminen mahdollistetaan ulko-ovien eteen.

5.5 Säteily- tai kaasuvaara

Riskit

- radioaktiivisen aineen tai vaarallisen kaasun joutuminen ympäristöön
- vaarallisen aineen kuljetusonnettomuus
- onnettomuus ydinvoimalaitoksessa

Seuraukset

- säteilysairaudet
- kuolema

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Joditablettien hankkiminen tarpeiden mukaan (2 tabl./henkilö).
- Ilmastoinnin hätäpysäytys on merkitty ja henkilökunnan tiedossa.
- Pelastussuunnitelmassa on toimintaohjeet tilanteiden varalle.

5.6 Myrskyvauriot

Riskit

- erilaiset luonnonilmiöt

Seuraukset

- sähkökatkot
- omaisuusvahingot
- henkilövahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Rakennuksen ja ulkoalueiden kunnosta huolehditaan.
- Viranomaisten ulkonaliikkumiskieltoa on noudatettava.
- Sisälle suojautuessa pysytään kaukana ikkunoista ja lasiovista.
- Varaudu omatoimisesti pitkäaikaisiinkin sähkökatkoihin esimerkiksi seuraavasti:
 - valaisin ja paristot

5.7 Rikollinen toiminta

Riskit

- murto
- ilkivalta

Seuraukset

- omaisuusvahingot

Toimenpiteet ja turvallisuusjärjestelyt

- Murto
 - Arvoesineiden merkitseminen ja kuvaaminen.
 - Kiinteistössä on käytössä kulunvalvontajärjestelmä.
- Ilkivalta
 - Yleisen siisteyden ja järjestyksen valvominen ja epäkohtiin puuttuminen aktiivisesti.
 - Graffitien ja muiden töhryjen puhdistus viipymättä.
- Henkilökunnalla on velvollisuus ilmoittaa epäkohdista.

6 Turvallisuusjärjestelyt

6.1 Toimitilaturvallisuus

Kulunvalvonta

Kiinteistössä on käytössä kulunvalvontajärjestelmä. Järjestelmällä pyritään estämään luvattomien henkilöiden pääsy tiloihin. Mikäli havaitset vian kulunvalvontajärjestelmiin liittyen, tee vikailmoitus.

Kulunvalvonta

Sijainti	Toimitiloissa, kiinteistössä
Kuvaus	Kulkulupa on henkilökohtainen ja sen luovuttaminen kolmannelle osapuolelle on ehdottomasti kielletty. Kulkuluvan hallinnassa on käytettävä samaa huolellisuutta kuin kiinteistön avainten hallinnassa. Kadonneesta kulkuluvasta on välittömästi ilmoitettava kiinteistöön.
Huoltohenkilö	Renor Oy Renor Oy

Kiinteistössä on lukituksia

Lukitus

Tyyppi	Mekaaninen ja elektroninen
Kuvaus	Avaimen vastaanottanut henkilö on vastuussa vastaanottamastaan avaimesta, sen huolellisesta käytöstä ja on velvollinen huolehtimaan siitä, että avain ei joudu kolmannen osapuolen käsiin. Avainta ei saa merkitä niin, että siitä kävisi ilmi, mihin tilaan/tiloihin sillä pääsee. Kadonneesta avaimesta on viipymättä ilmoitettava kiinteistöön.
Huoltohenkilö	Renor Oy Renor Oy

6.2 Sammutuskalusto

Sijainti	Sammutuskalusto
Toimitiloissa, kiinteistössä	Käsisammutin
Toimitiloissa, kiinteistössä	Pikapaloposti
Toimitiloissa, kiinteistössä	Sammutuspeite

Alkusammuttimet tulee tarkastaa:

- vähintään vuoden välein kun käsisammutin on alttiina sammuttimen toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille, kuten kosteudelle, tärinälle tai lämpötilojen vaihtelulle (ulkotilat)
- vähintään kahden vuoden välein (sisätilat)

Pikapalopostit tulee tarkastaa:

- Pikapalopostien toimivuus tulee tarkastaa vuoden välein. Pikapalopostien letkujen koeponnistus tulee tehdä viiden vuoden välein.

6.3 Suojelumallit

Liesitehdas		
Tyyppi	Kerrokset	Toteutuksen kuvaus
Yhteissuojelumalli 3		Kiinteistön toimintaluonteen vuoksi toimitilojen vastualueet ovat jaettu siten, että jokaisen tilan haltija vastaa omien hallinnoimiensa tilojen tyhjentämisestä niin henkilökunnasta kuin mahdollisista asiakkaistakin hätä-, onnettomuus- tai uhkatilanteissa.

6.4 Turvalaitteet

Sprinklerilaitteisto

Sprinklerijärjestelmä on automaattinen palonsammutusjärjestelmä, joka aloittaa palon sammutuksen ruiskuttamalla vettä palokohteeseen ja välittää samalla palohälytyksen hätäkeskukseen. Laitteiston toiminta perustuu siihen, että lämpötilan ylittyä tietyn arvon, sprinklerin kapseli rikkoutuu ja vesi pääsee virtaamaan sprinklerin läpi.

Sprinklerilaitteiston ylläpito toteutetaan kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Laitteiston ylläpitoon liittyen tehdään kuukausittain koestukset ja kahden vuoden välein määräaikaistarkastukset.

Sprinklerilaitteiston huolto

Sprinklerilaitteistolle tulee olla aina nimetty henkilö tai yritys, joka huoltaa laitteiston kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Huoltotoimenpiteitä tekevien henkilöiden tulee olla ammattitaitoisia ja heillä tulee olla tarvittavat huoltoon liittyvät tiedot.

Huoltotyöt, jotka ovat tekniseltä vaativuudeltaan rinnastettavissa uuden laitteiston asennustöihin, voi tehdä vain Turvatekniikan keskuksen luetteloima sprinklerilaitteiston asennus- tai huoltotöihin erikoistunut liike. Huollon tilauksesta vastaava henkilö on nimettävä, jos huolto hankitaan ostettuna palveluna. Ostetusta huoltopalvelusta on oltava kirjallinen sopimus.

Sprinklerijärjestelmä

Sijainti	Toimitiloissa, kiinteistössä
Kuvaus	Automaattinen vesisammutusjärjestelmä.
Keskuksen sijainti	Kellarikerros, rakennuksen eteläpääty
Kattavuus	Sprinklerijärjestelmä kattaa koko rakennuksen.

Savunpoisto

Savunpoiston tarkoituksena on palossa syntyvien palokaasujen, savun ja lämmön poistaminen tiloista. Savunpoistolaitteet on huollettava ja kokeiltava määräajoin käyttö- ja huolto-ohjeen mukaisesti. Savunpoistolaitteistoa käyttää vain pelastuslaitos.

Savunpoistolaitteisto

Savunpoistoluukkujen sijainti	Toimitiloissa
Kuvaus	Painovoimainen savunpoisto - toimitiloissa yhteensä 48kpl savunpoistoluukkuja
Keskuksen sijainti	Lastauslaiturin kulmauksen sisäänkäynnillä pohjoissivu 1.krs
Savunpoiston laukaisu	Paloilmoittimen yhteydessä
Huoltohenkilö	Antti Laakso puh. 040 3006017

Poistumisopastus

Poistumisopastuksella osoitetaan poistuminen rakennuksesta. Viallisista tai puutteellisista opasteista on ilmoitettava kiinteistöhuoltoon.

Poistumisopastus

Sijainti	Toimitiloissa
Kuvaus	Kyltit ja akkuvarmenteiset poistumisopasteet. Vastuu: Renor Oy
Keskuksen sijainti	1.krs lastausalue
Kattavuus	Poistumisreitit ja uloskäynnit
Huoltohenkilö	Nico Saastamoinen Are Oy puh. 040 3006585

Ilmanvaihdon pysäytys

Mikäli rakennukseen kohdistuu ulkoinen vaara, kuten palokaasut viereisestä rakennuksesta, tulee ilmanvaihto sulkea. Tällöin pelastusviranomainen antaa yleensä hätätiedotteen, jossa annetaan myös lisäohjeita ja kehoitus ilmanvaihdon pysäytykseen.

Ilmanvaihdon saa pysäyttää kuka tahansa.

Ilmanvaihdon pysäytys: iv-konehuoneissa

LVI-hälytysjärjestelmä

LVI-hälytysjärjestelmä ilmoittaa kiinteistötekniikan mahdollisista vikatilanteista.

LVI-hälytys

Sijainti	kiinteistöautomaatiossa
Yritys, jolle hälytykset ohjautuvat	Are Oy

6.5 Ensiapu

Työturvallisuuslain (738/2002) 46 § mukaan työnantajan on huolehdittava työntekijöiden ja muiden työpaikalla olevien henkilöiden ensiavun järjestämisestä, annettava ohjeet ensiavun saamiseksi sekä varattava työpaikalle tai sen välittömään läheisyyteen riittävä määrä asianmukaisia ensiapuvälineitä.

- Ambulanssi ohjataan: Lähimmälle sisäänkäynnille, jonne henkilökunnan edustaja menee vastaan opastamaan.

Kiinteistössä on saatavilla ensiaputarvikkeita seuraavasti:

Tarvike	Sijainti
Ensiapupiste	Toimitiloissa

6.6 Paloturvallisuus

Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä

Automaattisen paloilmoitinjärjestelmän tarkoituksena on varoittaa kiinteistön käyttäjiä alkavasta palosta. Järjestelmä havaitsee tulipalon nopeasti ilmaisimien reagoidessa paloon ja palokellot alkavat soida. Järjestelmä välittää hälytyksen automaattisesti hätäkeskukseen.

Automaattinen paloilmoitinjärjestelmä

Keskuksen sijainti	Lastauslaiturin kulmauksen sisäänkäynnillä pohjoissivu 1.krs
Kattavuus	Rakennuksen tilat
Keskuksen tyyppi	Lismar 3508
COM-linja	9315-129-20
Hoitaja	Antti Laakso Are Oy puh. 040 3006017

Ilmoituksensiirtoyhteyden toiminnallisuuden varmistaminen

- Määräaikaishuollot ja vikakorjaukset
- Ilmoituksensiirtoyhteyden kuukausikokeilu
- Määräaikaistarkastukset

Toimenpiteet ilmoituksensiirtoyhteyden vian ilmaantuessa

Mikäli havaitaan vika ilmoituksensiirtoyhteydessä, järjestetään kiinteistössä valvonta tehostetusti henkilökunnan voimin.

- Yhteys hätäkeskukseen
- Päivystäjä valvomaan paloilmoitinkeskusta
- Päivystäjä suorittaa tarvittaessa hätäilmoituksen ja opastaa pelastuslaitosta palokohteeseen

Kohdepiirros löytyy suunnitelman liitteistä.

Palo-osastointi

Palo-osastoinnin tarkoitus on palon sattuessa estää palokaasujen ja palon leviäminen sekä turvata ihmisten poistuminen. Tämän takia on erityisen tärkeää, että palo-ovet pidetään kiinni. **Palo-ovia ei saa kiilata auki.**

Rakennuksen eri kerrokset, kellarikerrokset ja ullakko on yleensä muodostettu eri palo-osastoksi.

Käyttötavaltaan tai palokuormaltaan oleellisesti toisistaan poikkeavat tilat on muodostettu eri palo-osastoiksi, jos on tarpeellista henkilöiden tai omaisuuden suojaamiseksi. (käyttötapaosastointi)

Rakennusten palo-osastoinnit:

Rakennus	Tyyppi	Kuvaus
Liesitehdas	Kerrososastointi, Käyttötapaosastointi	Palo-osastointi kerroksittain ja käyttötarkoituksen mukaan. Palo-osastoitu mm. porraskäytävät. -Osastoivat ovet ovat tärkeä osa rakennuksen palo-osastointia. Suljetut palo-ovet hidastavat savukaasujen ja palon leviämistä sekä vähentävät henkilöille ja omaisuudelle aiheutuvia vahinkoja. - Osastoivat ovet tulee olla itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia - Palo-ovia ei saa kiilata auki

Pelastustie

Pelastustie on ajotie, jota käyttäen hälytysajoneuvot pääsevät hätätilanteessa riittävän lähelle rakennusta.

- Pelastustielle ei saa pysäköidä autoja, kasata lunta, laittaa valaistuspylväitä, istutuksia eikä mitään muutakaan liikennettä estävää.
- Pelastustie tulee merkitä sisäasiainministeriön asetuksen (468/2003) mukaisesti tekstillisellä lisäkilvellä.
- Pelastustie-merkkiä ei käytetä, jos pelastustietä ei ole merkitty rakennuksen rakennuslupa-asiakirjaan.
- Pelastustieasioissa neuvoja saa paikalliselta pelastusviranomaiselta.

Pelastustie

Sijainti	Kiinteistön vieressä olevat julkiset kadut sekä piha-alue toimivat pelastusteinä.
Kuvaus	Pelastustie on ajotie tai muu yhteys, jota käyttäen hälytysajoneuvot pääsevät tulipalon sattuessa tai muussa hätätilanteessa riittävän lähelle rakennusta. Pelastustielle on järjestettävä ympärivuotinen kunnossapito.

Kuivanousut

Kuivanousu on rakennukseen kiinteästi asennettu tyhjä putkilinja, jota pelastuslaitos käyttää sammutusveden siirtämiseen esimerkiksi katutasolta rakennuksen katolle.

Kuivanousu

Sijainti	rakennuksen joka sivulla
Kuvaus	5 kpl

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että rakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Ovia ei saa pitää työaikana takalukossa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa.

Kiinteistössä on seuraavan tyyppisiä poistumisjärjestelyjä:

Rakennus	Poistumisjärjestelyt
Liesitehdas	– Uloskäytävät ovat aina pidettävä esteettöminä – Toimitiloista poistutaan lähimmän hätäpoistumistien kautta – Tilojen normaalin käytön aikana poistumiseen ei tarvita avainta – Savuiseen porraskäytävään ei saa poistua vaan on käytettävä vaihtoehtoisia reittejä – Poistuttaessa on varmistuttava siitä, että tilat ovat tyhjät (varmistettava kaikkien ihmisten ulospääsy) – Viimeisenä poistuva sulkee ovet perässään – ei lukkoon! – Poistumisen jälkeen siirrytään kokoontumispaikalle – Poistumiseen ei saa käyttää henkilö- eikä tavarahissiiä

Kokoontumispaikka: Rakennuksen pohjoispuolen piha-alue

Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinöintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasus- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinöintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta. Tulitöille on aina niiden palovaaran vuoksi harkittava vaihtoehtoisia menetelmiä.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulityöluvan. Tulityön suorittajalla on oltava voimassa oleva tulityökortti.

Tulityölupia voivat myöntää seuraavat tulitöiden vastuuhenkilöt:

Renor Oy

Paloilmoitinlaitteiston hoitajan on huolehdittava tarpeellisista irtikytkennöistä, jotta tulityöt tai muut remonttityöt eivät aiheuta aiheetonta paloilmoitusta.

Mahdolliset paloilmoitinjärjestelmän irtikytkennät on kytkettävä takaisin päälle.

6.7 Poistumisjärjestelyt

Hätätilanteessa poistumista johtaa ja ohjaa

Paikalla oleva henkilökunta toimitiloittain.

Mistä ja miten poistutaan?

Poistumiseen käytetään merkittyjä turvallisia poistumisreittejä ja uloskäyntejä.

Mitä on suljettava?

Väliovet, huoneiden ovet, ikkunat ja sähkölaitteet mahdollisuuksien mukaan.

Mitä on tehtävä ja kuka tekee ennen poistumista?

Henkilökunta opastaa asiakkaat ja vieraat ulos sekä pyrkii tarkastamaan, että omat toimitilat ovat tyhjät ennen kuin poistuvat itse.

6.8 Jälkivahinkojen torjunta

Jälkivahinkojen torjunnan tavoitteena on ehkäistä vahinkojen syntymistä, rajoittaa ja minimoida syntyneiden vahinkojen vaikutuksia sekä saattaa tilanne mahdollisimman nopeasti ennalleen.

Vahinkojen arviointi

Vahinkojen arviointi suoritetaan kiinteistön toimesta tapauskohtaisesti. Tukena käytetään tarvittaessa vakuutusyhtiötä tai muuta asiantuntijaa riippuen vahinkotyyppistä.

Tilanteen palauttaminen normaaliksi

Normaaliin toimintaan pyritään palaamaan mahdollisimman ripeästi. Kiinteistön edustajat tilaavat tarvittavat korjaustoimenpiteet välittömästi.

Vaurioiden palauttaminen normaaliksi

Korjaustoimenpiteiden välitön aloittaminen. Vahingon kartoitus ja työn tilaus. Tarvittaessa yhteys vakuutusyhtiöön vakuutuskorvausten selvittämiseksi. Rikostapauksissa aina yhteys poliisiin.

Korvaavat tilat ja järjestelmät

Mikäli jokin rakennuksen osa vaatii korjausta, eristetään se korjausten ajaksi ja jatketaan toimintaa normaalisti mahdollisuuksien mukaan. Jos jokin järjestelmän vika tai rakennuksen osan vaurioituminen vaarantaa työntekijöiden tai asiakkaiden turvallisuuden, toimitila suljetaan korjausten ajaksi.

6.9 Sähköpaloturvallisuus

Tulipalot työpaikoilla saavat usein alkunsa koneista ja viallisista sähkölaitteista. Epäkunnossa olevien sähkölaitteiden käyttö tulee lopettaa välittömästi. Viallisen laitteen korjaus suoritetaan aina asiantuntevan huoltoliikkeen toimesta. Herkästi päälle unohtuvat sähkölaitteet kuten kahvinkeitinmet kannattaa varustaa kellokytkimellä. Sammutuspeite olisi hyvä löytyä tiloista, joissa em. sähkölaitteita on.

Vioittuneet vilkkuvat loisteputket ja sytyttimet tulee vaihdattaa. Mikäli havaitset vilkkuvan lampun, ilmoita siitä kiinteistöhuoltoon tai isännöintiin. Vioittunut loisteputki voi kuumentua jopa 200-asteiseksi, aiheuttaen näin suuren palovaaran. Vilkkuva valo kuluttaa myös huomattavasti enemmän sähköä.

Sähkölaitteiden paikkaa arvioitaessa on otettava huomioon sähkönsaanti. Jatkojohdot on tarkoitettu vain tilapäiskäyttöön. Vioittuneet jatkojohdot tulee poistaa käytöstä välittömästi.

Kylmälaitteiden kunnosta on huolehdittava. Epäkuntoinen laite tulee toimittaa huoltoon. Kylmälaitteiden takana sijaitsevat jäähdytyskennot tulee imuroida vuosittain. Laitteen taakse kertyvä pöly on herkästi syttyvää ja aiheuttaa laitteen ylikuormitusta.

Sähkökaappien edustat tulee pitää vapaana. Sähkökaappien tai -keskusten sisällä tavaroiden säilytys on kiellettyä. Teknisten tilojen siivous suoritetaan vuosittain.

7 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

7.1 Turvallisuusorganisaatio

Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Turvallisuusvastaava

Simo Niemelä
Renor Oy
puh. 040 8691096
simo.niemela@renor.fi

Turvallisuusvastaavan varahenkilö

Timo Sinelampi
Renor Oy
puh. 044 4343844
timo.sinelampi@renor.fi

Sähkölaitteiston käytön johtaja

Kari Ala-Röyskö
puh. 040 7780671

7.2 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta **SOITA NUMEROON: 112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellessään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

Hätätilanteessa pelastuslaitosta ohjataan seuraavasti:

Automaattisen hälytyksen sattuessa pelastuslaitos saapuu paloilmoittimelle, josta hälytys paikallistetaan. Henkilökunta opastaa pelastuslaitosta tarvittaessa

7.3 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä ja tarkista

- Mitä on tapahtunut?
- Tarkista henkilön tila (herääkö, hengittääkö).

Anna tarvittaessa ensiapua

- Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.
- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat. **Iso-Paavolankatu 2, LAHTI**
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.
- Ilmoita potilaan tilassa tapahtuneista muutoksista hätäkeskukseen.

7.4 Tulipalo

Pelasta ja varoita

- Pelasta välittömässä vaarassa olevat ja varoita muita.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Sammuta ja rajoita

- Yritä alkusammutusta, vältä savua. Älä vaaranna itseäsi.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla palotilaan johtavat ovet ja ikkunat.

Hälytä

- Käytä paloilmoitinpainiketta palokunnan hälyttämiseen sekä varoittaaksesi muita palokelloilla.
- Päästyäsi turvalliseen paikkaan soita numeroon **112** (myös käytettyäsi paloilmoitinpainiketta).
- Kerro mistä soitat ja missä palaa (osoite ja kerros) ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle.
- Hätätilanteessa pelastuslaitosta ohjataan seuraavasti: Automaattisen hälytyksen sattuessa pelastuslaitos saapuu paloilmoittimelle, josta hälytys paikallistetaan. Henkilökunta opastaa pelastuslaitosta tarvittaessa

Hissin käyttö on tulipalon sattuessa ehdottomasti kielletty!

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Rakennuksen pohjoispuolen piha-alue

Varakokoontumispaikka: Ilmoitetaan tarvittaessa

7.5 Tulipalo – toimintaohjeet, kun turvallinen poistuminen on estynyt

Joskus toisaalla riehuva tulipalo estää turvallisen poistumisen kiinteistöstä. Näissä tapauksissa on viisainta pysytellä savuttomassa tilassa ovet ja muut aukot suljettuina.

Jää palo-osastoon, jossa olet.

- Palo-oven takana on turvallista olla. Palo-ovet kestävät tulipaloa vähintään puoli tuntia.
- Hyppääminen korkealta johtaa kohtalokkaisiin seurauksiin, savuttomaan tilaan jääminen ei.

Mene ikkunan luo ja herätä huomiota. Jos et onnistu, ilmoita sijaintisi numeroon 112.

Noudata viranomaisten antamia ohjeita.

7.6 Toiminta palohälytystilanteessa

Rakennuksessa on automaattinen paloilmoitinlaitteisto, joka antaa hälytyksen pelastuslaitokselle. Palohälytyksen kuullessaan jokaisen on viipymättä poistuttava rakennuksesta.

- Ota mukaasi ulkovaatteet, jos ne ovat lähettyvilläsi.
- Sulje ovet ja ikkunat.
- Käytä poistumiseen lähintä mahdollista poistumistietä.
- Opasta asiakkaita ja vieraita.
- Soita turvallisesta paikasta numeroon **112** ja anna lisätietoja tilanteesta. Samalla varmistat, että hätäkeskus on saanut tiedon palosta.
- Siirry kokoontumispaikalle, älä jää sisäänkäyntien edustoille.
- Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman erillistä lupaa.

Kokoontumispaikka: Rakennuksen pohjoispuolen piha-alue

Vaara on ohi vasta, kun pelastuslaitos antaa luvan palata rakennukseen. Kiinteistön turvallisuushenkilöstö välittää tiedon sisälle siirtymisestä henkilökunnalle.

7.7 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Rakennuksen pohjoispuolen piha-alue

Kokoontumispaikka

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, alkaa henkilökunnan edustaja johtaa toimintaa. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetylle kokoontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön.

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman kokoontumispaikan vastuuhenkilön lupaa. Toimintaa kokoontumispaikalla johtaa kiinteistön turvallisuushenkilöstö. Turvallisuushenkilöstö tiedottaa tilanteen edistymisestä ja ilmoittaa milloin kiinteistöön saa palata.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen, ilmoitettava turvallisuushenkilöstölle
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Varakokoontumispaikka: Ilmoitetaan tarvittaessa

Mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, niin siirrytään suojelujohdon erikseen määrittämään turvalliseen varakokoontumispaikkaan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pitempiaikaista suojautumista varten.

7.8 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Pyri auttamaan heitä mahdollisuuksiesi mukaan.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

7.9 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
 - huoltomiehelle: Are Oy, puh. 020 5305700, päivystys 020 5305700
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: 1 kpl
 - kellarissa teknisessä tilassa (eteläsivu)
- Lämmönjakuhuone: 1 kpl
 - kellarissa teknisessä tilassa (eteläsivu)
- Sähköpääkeskus: Muuntamo + spk (kellarissa eteläsivu)
Muuntamo Lahti Energian hallinnassa.

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Ilmoita kiinteistönhoidolle ja tarvittaessa hätäkeskukseen **112**.

7.10 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

7.11 Pommiuhka

Pommiuhkaus on usein perätön ja häiriintyneen ihmisen tekemä, mutta se on silti aina otettava vakavasti ja jokaisesta uhkauksesta tulee ilmoittaa poliisille. Tärkeää tilanteessa on säilyttää oma maltti ja rauhallisuus.

Kun uhkaus tulee puhelimitse

- Pysy rauhallisena. Pitkitä puhelua.
- Tee muistiinpanoja. Kirjoita uhkaus sanatarkasti muistiin.
- Kysele kysymyksiä.
 - Missä pommi on?
 - Miltä pommi näyttää?
 - Milloin pommi räjähtää?
 - Miksi?
- Pyri saamaan työtoverin huomio jo puhelun aikana, jotta hän voisi tiedottaa turvallisuudesta vastaavaa jo puhelun aikana.
- Kiinnitä huomiota soittajan puhetyyliin ja äänen sävyihin.
 - Onko hänen puheestaan havaittavissa murteita tai muita erityispiirteitä?
 - Onko hän kiihtynyt?
 - Lukeeko hän viestin paperilta?
- Kuuntele myös taustääniä (esimerkisi liikenne tai taustalla käytävät keskustelut).
- Puhelun jälkeen tiedota asiasta oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaavia henkilöitä (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku).
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, soita välittömästi poliisille **112** ja toimi sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti.

Epäilyttävä esine tai uhkauskirje

- Älä koske esineeseen.
- Mikäli kyseessä on kirje tai muu vastaava, jota jo olet käsitellyt, paina mieleesi kohdat, joihin olet koskenut, ja sijoita kirje esimerkiksi muovitaskuun.
- Ilmoita välittömästi oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaaville henkilöille (ks. Tur-

vallisuushenkilöstö-luku) sekä poliisille hätänumeroon **112**.

- Eristä aluetta mahdollisuuksien mukaan. Pidä mielessä tuleva mahdollinen poliisitutkinta (sormen- ja kengänjäljet ensiarvoisia todisteita).
- Älä hätäänny. Toimi poliisin sekä turvallisuushenkilöstön ohjeiden mukaisesti.

7.12 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuultama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia. Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle. Sulje ovet, ikkunat ja ilmastointi.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta.

Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Toimi seuraavasti

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
 - pysyttele sisällä, hakeudu yläkerrokseen, kuuntele radiosta lisätietoja
 - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
 - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
 - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa.
- Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.
- Pysyttele yläkerroksissa, kunnes vaara on ohi.
- Älä mene kellariin.

Säteilyvaara

Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle.

- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi.
- **Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja. Ota joditabletit vasta viranomaisen kehotuksesta (joditabletteja tulisi olla 2/henkilö).**

Vältä ulkona liikkumista

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

7.13 Sähkökatkot

Sähkökatkon sattuessa turvavalot jäävät palamaan.

Hissien käyttö sähkökatkon aikana ei ole mahdollista.

Toiminta sähkökatkon aikana

Sähköt katkeavat toimitilasta, mutta yleisten tilojen valot toimivat edelleen

- Jos mahdollista, tarkista sulakkeet toimitilan omasta ryhmäkeskuksesta.
- Mikäli ongelma ei ratkennut, niin ota yhteys kiinteistöhuoltoon (puh. 020 5305700).

Sähköt katkeavat sekä toimitilasta että yleisistä tiloista

- Käytä taskulamppua
- Tarvittaessa opasta muita

Sähkökatkon sattuessa myös hissit pysähtyvät. Mikäli jäät hissiin jumiin sähkökatkon tai muun vian vuoksi, toimi seuraavasti:

Ota yhteys hissihuollon vikapäivystykseen:

- Matkapuhelimella - (KONE Hissit Oy, 0800 15063)

Tarvittaessa voit soittaa hätänumeroon 112.

8 Väestönsuojelu

Kiinteistössä ei ole omaa väestönsuojaa.

Kiinteistöllä on väestönsuojapaikat osoitteessa KOy Lahden Teollisuuskeskus, Asko 3 kiinteistössä (Liesitehtaan viereinen rakennus).

Väestönsuojan tarkoitus on suojella ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta ja säteilyltä. Siirtyminen väestönsuojoihin tapahtuu aina viranomaisten kehotuksesta. Normaaliaikana tapahtuvat onnettomuudet eivät yleensä koskaan edellytä väestönsuojaan suojautumista, vaan sisälle suojautuminen riittää.

9 Irtaimiston säilytys

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen.

Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.

Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät, kellarien ja varastojen kulkureitit

- Ei saa säilyttää mitään tavaraa.

Kellaritilat

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia.
- Palavien nesteiden (esim. nestekaasu ja bensiini) säilytys kielletty.

Rakennusten alla tai läheisyydessä

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat

Huom!

- Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa antaa poikkeuksia, esimerkiksi säilytettäväksi isomman määrän tai sallia säilytyksen eri paikassa tai rajoittaa säilytystä, jos turvallisuus sitä vaatii

10 Liitteet

Tässä pelastussuunnitelmassa on seuraavat liitteet:

- Liiketilän haltijan velvollisuudet
- Alkusammuttimien käyttöohjeet
- Auton lämmitysjohdot
- Avainturvallisuus

Liite A Liiketilän haltijan velvollisuudet

Tilän haltijan tai toiminnanharjoittajan on mahdollisuuksiensa mukaan valvottava, että työpaikalla noudatetaan tulipalon ja muun onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja säännöksiä ja määräyksiä. On suositeltavaa nimetä turvallisuudesta vastaava henkilö, joka huolehtii turvallisuusasioista ja toimii yhteistyössä kiinteistön vastuuhenkilöiden kanssa.

Tilanhaltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että

- tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen
- rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin
- pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista.

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, kulku- tai poistumisteillä, rakennuksen alla tai sen välittömässä läheisyydessä.

Seuraavat varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti:

- sammutusvälineet
- palonilmaisu-, hälytys- ja muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet
- poistumisreittien opasteet ja valaistus.

Tilän haltija ja toiminnanharjoittaja vastaavat osaltaan laitteiden kunnosta ja ilmoittavat epäkohdista vastuuhenkilölle.

Tilän haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan

- ehkäistävä tulipalojen syttymistä ja muiden vaaratilanteiden syntymistä
- varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa
- varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja muihin sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät
- ryhdyttävä toimenpiteisiin poistumisen turvaamiseksi tulipaloissa ja muissa vaaratilanteissa sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.

Liite B Alkusammuttimien käyttöohjeet

B.1 Sammuttimet

- Kierrä sammutinta ylösalaisin ja ravista sammutinta, tämä varmistaa jauheen juoksevuuden.
- Vedä varmistinsokka irti.
- Lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Jos olet sisällä lähesty matalana lattianrajassa, tämä parantaa näkyvyyttä.
- Ota sammuttimen letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Aloita sammuttaminen edestä ja jatka taaksepäin, tai alhaalta ylöspäin.
- Sammutusta voi tehostaa edestakaisin suuntautuvalla liikkeellä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

B.2 Sammutuspeitteet

- Ota kiinni peitteen nurkista ja suojaa kätesi peitteen sisään.
- Astu jalalla peitteen päälle, tämä estää liekin tulon kasvoille.
- Jos olet ulkona, lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Ojenna kädet suoriksi.
- Levitä peite palon päälle.
- Pidä peitettä tiiviisti palon päällä ja varmistu, että palo on sammunut.
- Suojaa itsesi peitteen nostamisen aikana, palo voi syttyä uudelleen.
- Varmista vielä kerran, että palo on sammunut.

B.3 Pikapaloposti

- Avaa pikapalopostikaappi. Riko tarvittaessa muovinen lukonsuojus esimerkiksi kolauttamalla sitä kyynärpäällä.
- Avaa sulkuventtiili ja vedä ulos tarvitsemasi määrä letkua.
- Käännä letkun päässä oleva suutin auki ja aloita sammuttaminen turvallisen matkan päästä.
- Suuntaa vesisuihku liekkien juureen ja jatka sammuttamista kunnes palo on sammunut.
- Varmista että palo on sammunut. Tukahduta tai kastele vielä mahdollisesti kytevät kohdat.

Älä aseta itseäsi vaaraan. Vältä savun hengittämistä. Mikäli palon sammutus ei onnistu, siirry turvaan. Sulje tilan ovi rajoittaaksesi paloa.

Liite C Auton lämmitysjohdot

Auton lämmitysjohto tulee turvallisuussyistä aina käytön jälkeen irrottaa pistorasiasta eikä pistorasiassa olevaa johtoa saa jättää esimerkiksi lämmitystolppaan roikkumaan. Myös pistorasiakotelon kansi on syytä pitää lukittuna.

Avoim pistorasiakotelo ja vapaasti roikkuva jännitteinen lämmitysjohto aiheuttavat sähköiskun vaaran. Jos pistokytin putoaa vesilätäkköön tai lumisohjoon, se saattaa tehdä ympärillä olevan alueen sähköiseksi. Lisäksi lämmitysjohto voi rikkoutua vaaralliseen kuntoon esimerkiksi paikoitusalueen lumenluonnin yhteydessä. Avoimena oleva pistorasiakotelo puolestaan on alttiina ilkeille.

Käyttäjää tulee ohjeistaa auton lämmitysjohtojen turvallisesta käytöstä ja säilytyksestä. Yhtiö vastaa kiinteistön turvallisuudesta ja jos esimerkiksi ulkopuolinen henkilö loukkaa itsensä, on vastuu yhtiöllä. Myös auton käyttäjä, joka virheellisesti on jättänyt lämmitysjohtojen kiinni pistorasiaan, vastaa omalta osaltaan mahdollisista vahingoista.

Auton esilämmitykseen on käytettävä vain tarkoitukseen soveltuvaa lämmitysjohtoa ja autoihin tarkoitettua sisätilan lämmitintä. Jatkojohtojen käyttöä tulee välttää, sillä jatkojohtot eivät yleensä ole lapsisuojattuja ja ne joutuvat helposti maahan, jossa ne ovat alttiita vedelle, lialle ja lumelle. Liitäntäjohtojen ja pistokkeiden kunto tulee tarkistaa tai tarkistuttaa riittävän usein.

Jos auton sähkölämmityslaitteita ei käytetä tai niiden kunnosta ei huolehdi oikein, seurauksena saattaa olla sähköiskun vaara käyttäjälle tai muulle henkilölle. Myös palovaara on olemassa.

Liite D Avainturvallisuus

Luovutetuista avaimista on pidettävä kirjaa ja avainten palautuksesta on huolehdittava varsinkin avaimen haltijan työ- tai asumissuhteen päättyessä.

Avaimet luovutetaan käyttötarpeen mukaan kuittausta vastaan. Avaimien tulee olla jatkuvasti ne kuitanneen henkilön välittömässä hallinnassa. Itselle kuitattua avainta tai kulkutunnistetta ei saa luovuttaa kolmannelle osapuolelle missään tilanteessa.